

Bruxelles, 15.9.2015.
COM(2015) 429 final

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

**Nacrt Zajedničkog izvješća Vijeća i Komisije iz 2015. o provedbi obnovljenog okvira za
europsku suradnju u području mladih (2010. – 2018.)**

{SWD(2015) 168 final}

{SWD(2015) 169 final}

Ljudski i društveni kapital mladih ljudi jedan je od najboljih aduta Europe za budućnost. Europska unija i njezine države članice moraju ulagati u potencijal koji 90 milijuna mladih Europljana predstavlja u smislu vještina, kreativnosti i raznolikosti.

Gospodarska je kriza posebno teško pogodila mlade te se povećala razlika između onih s više i onih s manje mogućnosti. Neki su mladi sve više isključeni iz društvenog i građanskog života. Što je još gore, nekima prijete isključenost, marginalizacija i čak radikalizacija.

Zbog toga Komisija i države članice i dalje surađuju u razdoblju 2013. – 2015. kako bi poboljšale zapošljivost mladih, njihovu integraciju na tržište rada te njihovu socijalnu uključenost i sudjelovanje. S obzirom na sve veće socioekonomske razlike, politikom se i dalje moraju rješavati duboki društveni problemi s kojima se mnogi mladi suočavaju. Moramo pronaći održiva rješenja za borbu protiv nezaposlenosti mladih, povećati socijalnu uključenost i spriječiti nasilnu radikalizaciju mladih. Da bi se to postiglo, potrebna je sustavnija suradnja u okviru niza politika na razini EU-a i država članica, kao što su zapošljavanje, obrazovanje, osposobljavanje, nediskriminacija, socijalna politika, građanstvo (uključujući građanstvo Unije) i mladi, ali i kultura, sport i zdravlje.

U razdoblju od 2016. do 2018., cilj okvira suradnje za mlade¹ trebao bi biti osnaživanje sve raznolikijih mladih, posebno onih kojima prijete isključenost. Trebalo bi im pomoći u pronalasku kvalitetnih radnih mjesta i u sudjelovanju u društvenom životu. Financiranjem EU-a u okviru programa Erasmus+ nadopunit će se politička suradnja u području rada s mladima, volontiranja i sudjelovanja u demokratskom životu. Ostalim instrumentima, Europskim socijalnim fondom (ESF) i Inicijativom za zapošljavanje mladih (YEI), osigurat će se sredstva namijenjena za uključivanje mladih na tržište rada i za razvoj njihova ljudskog kapitala.

1. UVOD

EU podupire zapošljavanje, zapošljivost i socijalnu uključenost mladih, posebno u okviru svojeg plana za radna mjesta, rast i ulaganja te u okviru strategije Europa 2020., kao i sredstvima EU-a u okviru, primjerice, programa Erasmus+, ESF-a i YEI-a.

Nadalje, EU podupire, koordinira i nadopunjuje djelovanja država članica putem okvira za suradnju u području mladih u skladu s člancima 6. i 165. UFEU-a, kojim se EU i države članice poziva da:

- stvaraju više jednakih mogućnosti za sve mlade tijekom obrazovanja i na tržištu rada te
- promiču aktivno građanstvo, socijalnu uključenost i solidarnost svih mladih.

S pomoću mjera koje uključuju prikupljanje dokaza, obostrano učenje i dijalog s mladima, tim se okvirom podupire djelovanje u osam područja: obrazovanju i osposobljavanju, zapošljavanju i poduzetništvu, zdravlju i dobrobiti, sudjelovanju, dobrovoljnim aktivnostima, socijalnoj uključenosti, mladima i svijetu, te kreativnosti i kulturi.

¹ Rezolucija Vijeća od 27. studenoga 2009. o obnovljenom okviru za europsku suradnju u području mladih (2010. – 2018.), SL C 311, 19.12.2009., str. 1. – 11.

U ovom se izvješću ocjenjuje napredak u postizanju ciljeva i prioriteta okvira za suradnju u razdoblju 2013. – 2015. na temelju procjene situacije mladih i političkih mjera poduzetih na razini EU-a i država članica.

2. MLADI EUROPLJANI DANAS²

Od 2013. kriza je i dalje imala snažan utjecaj na mlade. Prijelaz iz djetinjstva u odraslu dob sve je složeniji i sve se više razlikuje od osobe do osobe, a od 2008. taj je trend mnogo izraženiji nego prije. Ti su prijelazi obilježeni ključnim promjenama – od obrazovanja do zaposlenja, od financijske ovisnosti do upravljanja vlastitim sredstvima – i potrebom za osamostaljenjem, zbog čega su mladi izloženi nepostojanim gospodarskim, socijalnim i okolišnim uvjetima. Politikama bi se trebalo pratiti mlade na tom putovanju i pomoći im da ostvare svoj puni potencijal.

Iz podataka u nastavku vidi se situacija mladih u dobi od 15 do 29 godina³.

Ova generacija mladih bolje je obrazovana od bilo koje prijašnje...

Na temelju pokazatelja obrazovanja vidljivi su pozitivni trendovi. Iako u EU-u i dalje postoje znatne razlike, sada se smanjuje broj mladih koji rano prekidaju školovanje⁴.

Stopa završavanja visokog obrazovanja porasla je s 33,8 % u 2010. na 37,9 % u 2014.⁵ Iako je stopa nezaposlenosti u EU-u porasla za osobe sa završenim tercijarnim obrazovanjem, ona je i dalje mnogo niža nego u slučaju osoba s najnižim razinama obrazovanja. Međutim, te se skupine mogu suočiti i s nedovoljnom zaposlenošću i sa situacijom u kojoj su prekvalificirani za prilike koje im se pružaju na tržištu rada.

Mnogi mladi grade društvene mreže u kojima se globalna povezanost kombinira s lokalnim korijenima: 2014. je 82 % mladih sudjelovalo u internetskim društvenim mrežama. Mladi ljudi pronalaze nove načine za sudjelovanje u politici, često upotrebom društvenih medija, ali uglavnom glasuju manje nego starije generacije. No mnogi i dalje aktivno sudjeluju u svojoj lokalnoj zajednici: 2014. otprilike ih je polovina bila članom najmanje jedne organizacije, a četvrtina ih je volontirala⁶.

... ali zbog krize su nastale nove podjele

Mnogi mladi teško pronalaze kvalitetna radna mjesta, zbog čega je njihov put prema samostalnosti mnogo teži. Iako je nezaposlenost mladih u većini država članica smanjena nakon rekordnih vrijednosti u 2013., ona je i dalje vrlo zabrinjavajuća. Posao ne može pronaći 8,7 milijuna mladih Europljana⁷, a udio onih kojima prijete dugoročna nezaposlenost ili nesvojevoljan rad na pola radnog vremena i dalje je visok.

Ukupno 13,7 milijuna mladih nije zaposleno, ne obrazuje se niti se osposobljava (NEET-ovi)⁸. Gotovo 27 milijuna mladih izloženo je riziku od siromaštva ili društvene isključenosti.

² Detalje i izvore podataka na kojima se temelji analiza možete pronaći u radnom dokumentu službi Komisije SWD(2015)169 o položaju mladih u EU-u.

³ Osim ako je navedeno drugačije.

⁴ Pokazatelj Eurostata „Osobe koje rano prekinu obrazovanje i osposobljavanje”, pao je s 13,9 % u 2010. na 11,1 % u 2014. za dobnu skupinu od 18 do 24 godine (visoki postoci i dalje su prisutni posebno u Španjolskoj, Italiji, Malti, Portugalu i Rumunjskoj).

⁵ Eurostat, stanovništvo u dobi od 30 do 34 godine sa završenim tercijarnim obrazovanjem.

⁶ Flash Eurobarometar 408, 2014.

⁷ Eurostat, 2014.

⁸ Eurostat, 2014.

Stope siromaštva veće su među mladima nego u cjelokupnom stanovništvu, a zbog nesvojevoljnog rada na pola radnog vremena ili produljenog rada na određeno vrijeme toj generaciji prijete dugoročno siromaštvo⁹.

Neaktivnost, siromaštvo i isključenost ne pogađaju sve jednako. Oni koji od početka života imaju manje mogućnosti obično zapadaju i u nove teškoće. Mladi iz obitelji migranata, sa slabim uspjehom u obrazovanju ili sa zdravstvenim problemima imaju veće izgleda da postanu NEET-ovi¹⁰. Nezaposlenost mladih koji su rođeni u određenoj državi članici, ali su im roditelji useljenici, gotovo je 50 % viša nego za ostale mlade u EU-u¹¹.

Sve je veća razlika između, s jedne strane, mladih koji studiraju, uvjereni su da će pronaći posao te sudjeluju u građanskom i kulturnom životu i, s druge strane, onih koji imaju male izgleda da će voditi ispunjen život i kojima prijete isključivanje i marginalizacija.

Zbog tih razlika postoji opasnost uništavanja društvenog tkiva i održivog dugoročnog gospodarskog rasta¹². Budući da je stanovništvo Europe sve starije, sve je potrebnije i hitnije postići integraciju svih mladih ljudi, uz istovremeno poštovanje njihovih različitosti.

Mladi koji se nalaze na lošijoj strani u toj podjeli teže mogu izraziti svoja politička mišljenja. Što su manje obrazovani ili manje uključeni u društvene aktivnosti, manje sudjeluju u glasovanju, volontiranju i kulturnim aktivnostima.¹³ Primjerice, NEET-ovi imaju manje povjerenja u javne ustanove i manje sudjeluju u društvenim i građanskim aktivnostima nego njihovi vršnjaci.

Nijednom se politikom ne rješava problem, ali sve politike mogu pomoći u njegovu rješavanju

Svi mladi zaslužuju poštene i jednake prilike, ali za to je potrebno dugoročno ulaganje. EU i države članice, svatko u svojem području nadležnosti, moraju aktivirati sve politike kojima bi se mogli poboljšati izgledi za budućnost mladih.

Kako bi se noviji znakovi oporavka pretvorili u trajan i održiv rast, EU je poduzeo mjere za poticanje otvaranja radnih mjesta, rasta i ulaganja, uključujući nastojanje da se mladima olakša dobivanje kvalitetnih poslova. EU i države članice mogu svoje napore temeljiti na Jamstvu za mlade,¹⁴ Europskom socijalnom fondu i Planu ulaganja za Europu.

Radna mjesta su ključna, ali ne uvijek i dovoljna da bi se osigurala potpuna uključenost. Obrazovanjem i osposobljavanjem mladima se mogu pružiti vještine potrebne na tržištu rada te se mogu lakše prevladati nejednakosti i promicati uzlazna društvena mobilnost. U području obrazovanja i osposobljavanja u cijelom EU-u najveći je izazov ulagati i modernizirati dovoljno brzo da bi se ostvario taj potencijal¹⁵. Politikom za mlade, koja se primjenjuje izvan učionica, može se pomoći mladima da steknu pravu kombinaciju vještina koje će ih pripremiti za život i rad.

⁹ *Rising inequality: youth and poor fall further behind* (Sve veća nejednakost: mladi i siromašni sve više zaostaju), OECD, 2014.

¹⁰ „NEET-ovi”, Eurofound, 2012. i OECD, 2015.

¹¹ *Indicators of immigrant integration 2015 - Settling in* (Pokazatelji integracije useljenika 2015. – integracija), zajednička studija Europske komisije i OECD-a.

¹² *In it together: why less inequality benefits all* (Svi smo u tome zajedno: zašto svi imaju koristi od smanjenja nejednakosti), OECD, svibanj 2015..

¹³ Flash Eurobarometer 408, 2014.

¹⁴ Preporuka Vijeća o uspostavi Jamstva za mlade, SL C 120, 26.4.2013., str. 1.

¹⁵ Zajedničko izvješće o obrazovanju i osposobljavanju do 2020., COM(2015) 408.

Mladi bi trebali imati mogućnost odrastati u uključivim i pluralističkim zajednicama, temeljenima na europskim demokratskim vrijednostima, vladavini prava i temeljnim pravima. Kako bi se očuvali tolerancija, raznolikost i međusobno poštovanje, u Europski program sigurnosti uključene su mjere za rješavanje temeljnih uzroka ekstremističkog nasilja i sprečavanje radikalizacije, uključujući promicanje uključenosti i sudjelovanja mladih¹⁶. S obzirom na ovogodišnje terorističke napade, počevši od onih u Parizu i Kopenhagenu, još je važnije raditi na rješavanju tih složenih izazova. U deklaraciji donesenoj u Parizu u ožujku 2015., ministri obrazovanja država članica EU-a i Komisija obvezali su se poduzeti daljnje mjere za očuvanje europskih vrijednosti.

3. DJELOVANJE EU-A I DRŽAVA ČLANICA 2013. – 2015.¹⁷

3.1. Mjere EU-a: zapošljivost, uključenost i sudjelovanje

Mjere u svim područjima politika EU-a

Zapošljavanje i zapošljivost mladih i dalje su bili glavni prioriteti u razdoblju 2013. – 2015.

Kako bi se poboljšali obrazovni rezultati i postigli glavni ciljevi strategije Europa 2020., države članice poduzele su mjere u okviru Europskog semestra za smanjenje broja mladih koji rano prekidaju školovanje i promicanje završavanja visokog obrazovanja. Njihova se nastojanja temelje na strateškom okviru za europsku suradnju u području obrazovanja i osposobljavanja, kao i na programu Erasmus+. Nakon Preporuke Vijeća o vrednovanju izvanškolskog i neformalnog učenja, države članice počele su od 2012. uvoditi mjere kojima bi se mladima omogućilo da u najvećoj mogućoj mjeri iskoriste sve što nauče izvan formalnog obrazovanja.

EU-u i državama članicama cilj je bio smanjiti nezaposlenost mladih olakšavanjem prijelaza iz obrazovnog sustava na tržište rada. Jamstvo za mlade uvedeno je 2013. kao strukturni okvir putem kojeg će se mladima u roku od četiri mjeseca od završetka obrazovanja ili prestanka radnog odnosa ponuditi radno mjesto, naukovanje, pripravništvo ili daljnje obrazovanje. U okviru ESF-a i YEI-a izdvojeno je najmanje 12,7 milijardi EUR za aktiviranje i zapošljavanje mladih. Oko 27 milijardi EUR iz ESF-a utrošit će između 2014. i 2020. za obrazovne mjere. Mladi će imati i neizravne koristi od oko 11 milijardi EUR iz ESF-a namijenjenih za financiranje drugih inicijativa kao što su modernizacija službi za zapošljavanje ili podupiranje samozapošljavanja. Očekuje se da će se mjerama u okviru YEI-a potaknuti suradnja različitih institucija i službi kako bi se posebno NEET-ovima pružila integrirana pomoć.

Europski savez za naukovanje od 2013. dobiva potporu privatnog sektora, a Preporukom Vijeća o kvalitativnom okviru za pripravništvo¹⁸ iz 2014. nastoji se omogućiti kvalitetno učenje i poštene uvjete rada. Komisija je poboljšala informacije za mlade koji traže posao u okviru sustava EURES za razmjenu informacija o ponudama za posao i pokrenula je stranicu „Vaš prvi posao preko EURES-a” kako bi se mladima pomoglo pri traženju posla u inozemstvu.

U skladu s Europskim programom sigurnosti i Pariškom deklaracijom, države članice obvezale su se povećati napore za poticanje uključenosti i sudjelovanja svih mladih u društvu. Mjerama koje uključuju Europski tjedan mladih Komisija je potaknula civilno društvo na rad

¹⁶ COM(2015) 185.

¹⁷ Detaljniji podaci dostupni su u radnom dokumentu službi Komisije SWD(2015)168 o rezultatima otvorene metode koordinacije u području mladih; http://ec.europa.eu/youth/policy/implementation/report_en.htm.

¹⁸ SL C 88, 27.3.2014., str. 1.

na uključenosti, građanstvu i međukulturnom dijalogu. Za sva ta područja bit će dodijeljeno više sredstava u okviru programa Erasmus+. Tim je naporima nadopunjen rad Mreže za osvješćivanje o radikalizaciji (RAN) koju financira EU i koja ukazuje na preventivnu ulogu obrazovanja i poučavanja kritičkom mišljenju i demokratskim vrijednostima u borbi protiv radikalizacije. Komisija u tom kontekstu naglašava važnost poticanja mladih na kritičko razmišljanje o ekstremističkim porukama¹⁹ i potencijal programa Erasmus+ da posluži kao potpora obrazovnoj mobilnosti i partnerstvima među dionicima, čime se na kraju može pomoći mladima da budu otporniji na ekstremističke stavove²⁰.

Posebne mjere u okviru politike za mlade

Suradnja u EU-u usmjerena je na društvenu uključenost i osnaživanje mladih, uključujući njihov pristup pravima i mogućnost sudjelovanja u politici. Vijeće je pozvalo na veći doprinos politike za mlade ciljevima strategije Europa 2020. i potvrdilo je svoju namjeru da se poveća uključenost NEET-ova i promiče poduzetništvo mladih.

Rad mladih ima istaknuto mjesto u planu EU-a za mlade od 2013. Iz rezultata jedne studije Komisije vidljiva je vrijednost koju rad s mladima ima za mlade u različitim aspektima njihovih života²¹, a na drugoj Europskoj konvenciji o radu s mladima utvrđeni su najveći izazovi i pozvalo se na donošenje Europskog plana za rad s mladima²².

S obzirom na zabrinutost zbog povlačenja mladih iz tradicionalnih oblika sudjelovanja, Komisija je prikupila dokaze²³ da su oni još uvijek zainteresirani za sudjelovanje ali žele više *drugačijih* načina sudjelovanja- Na tvorcima je politika da otkriju kako najbolje odgovoriti na to.

Od politike do promjena u praksi: Erasmus+

EU je 2014. pokrenuo program Erasmus+ za obrazovanje, osposobljavanje, mlade i sport. S proračunom od 14,7 milijardi EUR za razdoblje do 2020., Erasmus+ služi kao potpora obrazovnoj mobilnosti za četiri milijuna mladih ljudi i obrazovnih radnika, pri čemu je 10 % proračuna namijenjeno aktivnostima za mlade, u okviru kojih se, prema procjenama, financira 400 000 sudionika u razmjenama mladih i 100 000 sudionika u Europskoj volonterskoj službi (EVS). To predstavlja porast financiranja od 80 % u odnosu na prethodni program Mladi na djelu.

U okviru programa Erasmus+ politika i programi povezani su bolje nego prije. Financiraju se strateška partnerstva između pružatelja usluga obrazovanja, čime se potiče međusektorska suradnja. Potvrdom Youthpass²⁴ i dalje se podupire priznavanje izvanškolskog i neformalnog učenja: nacionalne agencije za mlade od njezina su uvođenja izdale gotovo 250 000 takvih potvrda. Kako bi se proširio učinak potvrde Youthpass, Vijeće je predložilo njezino uvođenje u druge sektore te potporu upotrebi nacionalnih alata za priznavanje po uzoru na nju.

Širenje dosega

¹⁹ COM(2013) 941 „Sprječavanje radikalizacije koja dovodi do terorizma i nasilnog ekstremizma: Jačanje odgovora Europska unije”

²⁰ http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/about-ran/ran-prevent/index_en.htm

²¹ Studija *Value of youth work in the EU* (Vrijednost rada s mladima u EU-u), 2014.; izvješća stručne skupine o kreativnom i inovativnom potencijalu mladih i kvalitativnim pristupima u radu s mladima.

²² <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8491-2015-INIT/en/pdf>

²³ Studija *Youth participation in democratic life* (*Sudjelovanje mladih u demokratskom životu*), 2013.

²⁴ Youthpass je alat za priznavanje izvanškolskog i neformalnog učenja u radu s mladima, a upotrebljava se za projekte koji se financiraju iz odjeljka za mlade programa Erasmus+.

<https://www.youthpass.eu/hr/youthpass/>.

Upotrebom *online* i *offline* alata Komisija je željela bolje informirati mlade o mogućnostima koje su im dostupne u okviru politika i programa EU-a, Što je još važnije, Komisija je željela čuti njihova mišljenja i ideje. S 1,5 milijuna jedinstvenih posjetitelja u 2014., Europski portal za mlade postao je nositelj tih aktivnosti; na njemu se oglašavaju prilike za prekogranično volontiranje te se nude poveznice na informacije EURES-a o ponudama za poslove i pripravništva. Komisija je u 2015. prikupljala ideje mladih u „laboratorijima ideja” tijekom Europskog tjedna mladih, u kojem je ukupno sudjelovalo 137 000 ljudi na događajima i još 1,2 milijuna ljudi putem društvenih medija.

Komisija će dodatno poboljšati dizajn i funkcionalnost Europskog portala za mlade i drugih internetskih platformi. Bliskije će surađivati s mrežama koje su u izravnom kontaktu s mladima, kao što je mreža Eurodesk s 1 200 informacijskih stručnjaka.

3.2. Djelovanja država članica

Države članice sve više uvode transverzalne politike za mlade koje su prvenstveno usredotočene na zapošljavanje te društvenu i građansku uključenost. Poduzele su mnoge mjere za integraciju mladih na tržište rada, često kao dio programa Jamstva za mlade i uz potporu sredstava EU-a dostupnih u okviru ESF-a i YEI-a. Osim toga, 2014. provedeno je 18 manjih pilot-projekata uz izravnu potporu Komisije. Sve su države članice dostavile planove provedbe Jamstva za mlade. Napredak u njihovoj provedbi procjenjuje se u okviru Europskog semestra. Većina je država članica uključila organizacije za mlade, a njih dvije trećine uključilo je službe za mlade u partnerstva uspostavljena u kontekstu Jamstva za mlade.

Kao odgovor na zabrinutost o sve većoj društvenoj isključenosti mladih gotovo su sve države članice poduzele mjere za povećanje uključenosti NEET-ova. Većina je nastojala poboljšati pristup mladih kvalitetnim uslugama, a njih 80 % poduprlo je rad s mladima i centre za mlade. Međutim, rad s mladima otežan je jer su za tu namjenu smanjena sredstva u cijeloj Europi²⁵, a zbog sve većeg udjela mladih kojima prijete siromaštvo i isključenost povećana je potreba za intervencijom.

Kad je riječ o sudjelovanju, 27 država članica razvilo je mehanizme za dijalog s mladima. Njih 25 pružilo je javnu potporu organizacijama za mlade, a dvije trećine promicalo je upotrebu internetskih medija i pružilo veće mogućnosti za raspravu. Iako su države članice nastojale uključiti mlade iz cijeloga socioekonomskog spektra, s obzirom na trajno niže stope sudjelovanja nekih skupina, tvorci politika na svim razinama još uvijek mogu učiniti više da bi se uključile slabo zastupljene skupine.

4. Upravljanje okvirom za suradnju u području mladih i njegova provedba u razdoblju 2013. – 2015.

Izvješća država članica o provedbi okvira za suradnju čine čvrstu osnovu na temelju koje se može nastaviti suradnja EU-a u području mladih. Tim se okvirom na temelju relevantnih dokaza i razmjena iskustava pomoglo unapređenju nacionalnih planova za mlade i poboljšala se međusektorska suradnja za potporu mladima.

Da bi se povećala učinkovitost provedbe okvira, Komisija i države članice mogle bi poboljšati razmjenu relevantnih podataka i drugih dokaza izvan područja mladih, koje bi istovremeno mogle upotrijebiti i kao osnovu za politike za mlade koje bi više bile usmjerene na rezultate. I Komisija i države članice trebale bi podupirati veću uključenost problematike mladih u druge

²⁵ Studija *Value of Youth Work in the EU* (Vrijednost rada s mladima u EU-u), 2014.

politike. Na razini EU-a može se povećati raznolikost uzajamnog učenja, primjerice stvaranjem dodatnih prilika za uzajamno učenje prilagođenih različitim potrebama država članica. Strukturirani dijalog s mladima trebao bi biti uključiviji.

Glavne aktivnosti i instrumenti detaljnije se analiziraju u nastavku.

Okvir kao temelj za plan

Okvirom se dao snažan poticaj nacionalnim planovima za mlade. Od 2010. gotovo su sve države članice uvele inicijative ili alate u tom području. U dvije trećine država članica okvirom su se potvrdili prioriteti nacionalne politike za mlade, a u jednoj trećini država članica on je imao utjecaja na lokalnoj i regionalnoj razini. Jedanaest je država članica izmijenilo svoju nacionalnu politiku za mlade u skladu s okvirom.

Okvirom se potaknula međusektorska suradnja; gotovo sve države članice sada imaju institucionalizirane mehanizme kojima se osigurava međusektorski pristup politici za mlade, kao što su međuodjelne strukture i redoviti sastanci među ministarstvima.

Prvi Plan rada EU-a za mlade (2014. – 2015.) koji je donijelo Vijeće bio je usmjeren na poboljšanje provedbe okvira, a u njegovim je aktivnostima sudjelovala većina država članica. Njih 23 smatrale su da su ciljevi Plana rada uspješno postignuti te da dobro odražavaju nacionalne prioritete, ali neke su upozorile na opasnosti nedosljednih ili usporednih pristupa tom devetogodišnjem okviru.

Stvaranje politika utemeljenih na dokazima: kvantitativni i kvalitativni razvoj

Položaj mladih u EU-u redovito se ocjenjuje na temelju 41 pokazatelja o uvjetima koji utječu na mlade²⁶. Države članice sve se više koriste tim pokazateljima, iako to još uvijek nije rezultiralo sustavnim politikama za mlade usmjerenima na rezultate.

S pomoću pokazatelja i dodatnih dokaza dobivenih od Eurostata, Eurofounda te partnerstva između Komisije i Vijeća Europe države članice i Komisija mogu lakše prepoznati nove trendove i u skladu s tim prilagoditi svoje prioritete.

Komisija i države članice moraju razmjenjivati te dokaze izvan područja politike za mlade s drugima koji rade s mladima. Na razini EU-a, podaci o mladima dostupni su na novoj pristupačnoj internetskoj stranici²⁷. Od 2016. na novoj *wiki* stranici za mlade bit će dostupne ažurirane informacije o nacionalnim politikama, zakonodavstvu i programima u području mladih. Nju će nadopunjavati novi okvir pokazatelja za praćenje Jamstva za mlade, za koji se prvi podaci očekuju krajem 2015.

Uzajamno učenje: razmjena iskustava

Države članice učile su jedne od drugih, ponajviše sudjelovanjem u stručnim skupinama. U razdoblju 2013. – 2015. stručnjaci su raspravljali o načinima podupiranja kreativnog i inovativnog potencijala mladih, pomoći koju rad s mladima predstavlja mladima koji se u krizi suočavaju s izazovima te o kvaliteti rada s mladima. Rezultati su uključeni u raspravu u Forumu o obrazovanju, osposobljavanju i mladima, kao i u rad u Vijeću²⁸. Izvješće iz 2015. o

²⁶ SEC(2011) 401.

²⁷ http://ec.europa.eu/youth/dashboard/index_en.htm.

²⁸ Rezolucija Vijeća o Planu rada Europske unije za mlade za razdoblje 2014. – 2015., 20. svibnja 2014.

kvaliteti rada s mladima²⁹ uzeto je u obzir pri izradi Zaključaka Vijeća o jačanju rada s mladima s ciljem osiguravanja povezanih društava³⁰, za što je potreban referentni alat za usmjeravanje u području kvalitete za nacionalne organizacije za rad s mladima.

Države članice učile su jedne od drugih i u okviru aktivnosti organiziranih u partnerstvu između Komisije i Vijeća Europe. Manje skupine država članica organizirale su posebne razmjene u pitanjima od zajedničkog interesa, kao što je rad s mladima na lokalnoj razini.

Kako bi se razne aktivnosti uzajamnog učenja što je moguće bolje iskoristile, sljedećim planom rada trebao bi biti obuhvaćen razvoj fleksibilnog okvira za olakšanje pristupa informacijama i rezultatima aktivnosti. Ujedno bi trebalo poticati primjenu rezultata i pomoći u povezivanju partnera s jednakim interesima.

Strukturirani dijalog: povećanje dosega i temeljenje dijaloga na političkom programu

Strukturirani dijalog u EU-u između tvoraca politika, mladih i njihovih predstavnika općenito se smatra kvalitetnim alatom za slušanje mišljenja mladih. Njegov prvi 18-mjesečni ciklus, koji je završio 2011., pomogao je u oblikovanju kasnijih inicijativa EU-a u području nezaposlenosti mladih. U razdoblju 2013. – 2015. dijalog je bio usmjeren na društvenu uključenost i osnaživanje mladih, a o preporukama proizašlima iz njega kasnije se raspravljalo u Vijeću.

Strukturirani se dijalog razvio od 2013. te je sada bolje utemeljen u političkom programu za mlade. Broj sudionika više se nego udvostručio te je u zadnjem ciklusu sudjelovalo više od 40 000 mladih, od kojih su mnogi predstavljali veće skupine. Također se osmišljavaju i počinju se pojavljivati nacionalni postupci dijaloga.

Strukturirani dijalog još nije ispunio svoj puni potencijal: još uvijek se nije uspjelo doprijeti do šire skupine mladih koji imaju manje sredstava i manje političkog utjecaja. Komisija potiče dopiranje do većeg broja mladih dodjeljivanjem bespovratnih sredstava u okviru programa Erasmus+ za potporu nastojanjima na nacionalnoj razini te putem internetskog alata za savjetovanje pokrenutog 2014. Sljedeći je izazov praćenje primjene rezultata dijaloga u EU-u i u nacionalnim politikama. Konačno, radi odgovornosti i motiviranja mladih da se i dalje angažiraju, tvorcima politika na svim razinama trebali bi pružati bolje povratne informacije o svojim odgovorima putem Europskog portala za mlade i nacionalnih radnih skupina.

5. Daljnji koraci u suradnji EU-a u području mladih (2016. – 2018.)

Jednake mogućnosti obrazovanja, zaposlenja i sudjelovanja u uključivim zajednicama

Na temelju političkih prioriteta EU-a, izvješća država članica o provedbi Okvira, prikupljenih podataka i dokaza, u budućem radnom ciklusu okvira suradnje prioriteta bi trebali biti sljedeći:

- veća društvena uključenost svih mladih, a posebno onih koji su izloženi rizicima, kao što su NEET-ovi i mladi iz migrantskih obitelji,
- veće sudjelovanje svih mladih, posebno onih kojima prijete marginalizacija,
- lakša integracija na tržište rada za sve mlade, uz posebnu pozornost posvećenu dugoročno nezaposlenima i onima koji su u prijelazu iz obrazovnog sustava na tržište rada.

²⁹ *Quality Youth Work - A common framework for the further development of youth work* (Kvalitetan rad s mladima – zajednički okvir za daljnji razvoj rada s mladima), http://ec.europa.eu/youth/library/reports/quality-youth-work_en.pdf.

³⁰ svibanj 2015.

Komisija i države članice poduzet će mjere u tim područjima, uključujući s pomoću instrumenata okvira i povezivanjem s drugim politikama kad to bude primjereno kako bi se promicalo:

- društvenu uključenost i aktivnosti kojima se nastoji doprijeti do mladih iz različitih sredina, posebno onih koji su u manje povoljnoj situaciji, kako bi se osiguralo njihovo potpuno sudjelovanje u društvenim i građanskim aktivnostima,
- sposobnost rada s mladima, organizacija za mlade i mreža za mlade da povećavaju uključenost pomaganjem mladima da se angažiraju, volontiraju i pokreću pozitivne društvene promjene u zajednicama,
- priznavanje kvalitetnog rada s mladima, čime se povećava mogućnost dopiranja do mladih i reakcije na buduće društvene, bihevioralne i tehnološke promjene,
- nove oblike sudjelovanja u demokratskim procesima i pristup donošenju političkih odluka upotrebom *online* i *offline* alata,
- razvoj potražnje za vještinama, uključujući građanstvo, medijsku i digitalnu pismenost, kritičko prosuđivanje i međukulturno razumijevanje,
- sposobnost mladih da usvoje temeljna prava i praksu nediskriminacije i međukulturnog razumijevanja te
- volontiranje, među ostalim u okviru programa EU-a kao što su EVS i nova inicijativa Volonteri za humanitarnu pomoć EU-a, kao način kombiniranja učenja s građanskim angažmanom³¹; veću komplementarnost nacionalnih i međunarodnih subjekata kako bi se povećalo prekogranično volontiranje i bolje povezalno nacionalno volontiranje s EVS-om.

S obzirom na te prioritete, u okviru strukturiranog dijaloga EU-a s mladima trebala bi se promicati uključenost svih mladih u tolerantnim, raznolikim i demokratskim društvima. Sljedećim se dijalogom mora doprijeti do mnogo više skupina mladih, posebno onih koji do sad nisu sudjelovali u dijalogu, među ostalim upotrebom slobodnijih alata za sudjelovanje prilagođenih potrebama i navikama mladih.

Politika za mlade unutar šireg programa EU-a

Politika za mlade ne može funkcionirati samostalno. Nužni su suradnja i nadopunjavanje s politikama u područjima kao što su zapošljavanje, obrazovanje, osposobljavanje, zdravstvo, kultura, digitalni mediji, održivi razvoj, građanstvo i sport.

Mehanizmima okvira za suradnju može se poduprijeti takva suradnja. Planom rada EU-a Komisija i države članice mogu dalje provoditi i poboljšavati međusektorske strukture i metode rada. Tako se pridonosi postizanju općih ciljeva u području mladih: stvoriti više jednakih prilika za sve mlade u obrazovanju i na tržištu rada te promicati aktivno građanstvo, društvenu uključenost i solidarnost svih mladih.

Europska suradnja u području mladih trebala bi biti dio šireg političkog programa za mlade. Da bi imali stvarnog utjecaja, tvorci politika na razini EU-a i na razini država članica moraju surađivati sa stručnjacima, pružateljima usluga, obrazovnim djelatnicima i poduzećima na terenu kako bi aktivirali resurse i financijska sredstva u cilju dopiranja do kritične mase mladih. Cilj bi im trebao biti stvaranje inovativnih rješenja za složene fenomene marginalizacije, isključenosti i nedostatka sudjelovanja.

³¹ Na razini EU-a, unatoč udvostručenju broja sudionika u EVS-u, prekogranično volontiranje i dalje je skromno.

Na kraju, hitno je potrebno povećati napore. Kako bi se mladima mogla ponuditi stvarna mogućnost da postanu potpuni i angažirani članovi svojih zajednica, potreban je sveobuhvatan pristup za suočavanje s izazovom koji je pred nama. Za to je potreban dosljedan politički program, uz program Erasmus+, Jamstvo za mlade i instrumente EU-a za financiranje kojima se može doprijeti do više osoba, kao što su ESF ili YEI. Kad god je to moguće, ti se napori moraju poduprijeti nacionalnim i regionalnim resursima.